

کد درس: ۴۳

نام درس: اصول روش تحقیق

پیش نیاز یا همزمان: آمار زیستی - سیستم های اطلاع رسانی پزشکی
تعداد کل واحد ها: ۱ (۰/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)

هدف:

آشنایی دانشجویان با چگونگی تدوین طرح های تحقیقاتی و تجزیه و تحلیل داده های بهداشتی با استفاده از نرم افزارهای کامپیوتری.

شرح درس:

در این درس دانشجویان انتخاب موضوع، بیان مسئله، تعیین پرسش و فرضیه تحقیق، تعیین اهداف، تهیه چک لیست ها یا پرسشنامه ها، روش های تعیین حجم نمونه و نمونه گیری، تجزیه و تحلیل اطلاعات، مقاله نویسی، رفرنس نویسی، آیین نگارش پایان نامه و ارائه گزارش یک تحقیق را فرا می گیرد.

سرفصل درس (۲۶ ساعت)

الف- سرفصل درس نظری (۹ ساعت):

❖ آموزش پروپوزال نویسی

- تعریف پروپوزال، اهمیت و ضرورت نگارش پروپوزال، اجزای یک پروپوزال
- عناصر و ساختار طرح تحقیق :
- سوال اصلی تحقیق و بیان مسئله
- سوابق و ادبیات مربوط
- اهداف تحقیق
- فرضیه ها
- نوع تحقیق
- جامعه آماری
- تعیین حجم نمونه و روش نمونه گیری
- روش گردآوری اطلاعات
- ابزار گردآوری اطلاعات
- روش تجزیه و تحلیل اطلاعات
- زمان و طول اجرای مدت تحقیق
- مدیر و عوامل اجرایی تحقیق
- هزینه های تحقیق
- ابزارها، وسایل و شرایط مورد نیاز تحقیق
- مشکلات و تنگناهای احتمالی تحقیق
- تعریف واژگان و اصطلاحات اختصاصی طرح
- فهرست منابع و ماخذ تحقیق
- ضمایم
- مراحل اجرای یک تحقیق :

- انتخاب موضوع تحقیق (شرایط انتخاب موضوع، روشهای پیدا کردن مساله، عنوان پژوهش و نکات اساسی در انتخاب عنوان)
- بیان مساله و مقدمه (نحوه نوشتن بیان مساله و نکاتی اساسی که باید در نوشتن آن رعایت شود)
- پیشینه تحقیق (ضرورت بررسی متن، اهداف و منابع قابل استفاده)
- تدوین اهداف، فرضیات، سؤالات (انواع و نحوه ارائه آنها)
- مشخص کردن متغیرها و مقیاس سنجش آن ها
- تعیین ابزار اندازه گیری
- مشخص کردن جامعه مورد بررسی، نمونه و حجم نمونه
- انتخاب روش تحقیق
- گردآوری داده ها
- تنظیم و تلخیص داده ها (آمار توصیفی)
- تحلیل داده ها و نتیجه گیری (آمار استنباطی)
- تدوین گزارش و انتشار یافته ها

❖ آموزش مقاله نویسی

- شروع مقاله نویسی، ویژگی های یک مقاله علمی
- چهارچوب مقاله و قواعد مقاله نویسی
- اصول و معیارهای محتوایی پژوهش علمی (فرایند «تفکر» ، منطقی بودن، انسجام و نظام دار بودن، تراکمی بودن، تناسب موضوع با نیازهای فعلی جامعه علمی، خلاقیت و نوآوری، توضیح مطلب در حد ضرورت، متناسب بودن با نظریه ها)
- گزارش روش شناسی تحقیق
- ساختار مقاله علمی
- موضوع یا عنوان مقاله
- نام مؤلف یا مؤلفان ، سازمان وابسته و اطلاعات تماس
- چکیده
- واژگان کلیدی
- مقدمه
- مواد و روش کار
- یافته ها
- بحث و نتیجه گیری
- فهرست منابع
- زیرنویس (پاورقی)
- استناد دادن معادل ها
- اصول کلی آیین نگارش
- نکات اساسی در ارسال مقالات به نشریات علمی
- دلایل عدم پذیرش چکیده یک مقاله در نشریات علمی

▪ بهترین معیارهای ISI برای نمایه کردن مجله‌ها

❖ آموزش روش‌های مختلف مرجع‌نگاری (هاروارد-ونکوور و ...)

❖ آیین نگارش پایان‌نامه

- ترتیب صفحات پایان‌نامه

- صفحه آرایه پایان‌نامه

- مشخصات ظاهری پایان‌نامه

- رنگ جلد پایان‌نامه

- نحوه شماره‌گذاری صفحات (صفحات ابتدایی، صفحات اصلی)

- نحوه شماره‌گذاری جداول، نمودارها و شکلها

- نحوه شماره‌گذاری موضوع‌ها، پیوست‌ها و فرمول‌ها

- نحوه ذکر مراجع در متن پایان‌نامه

- تکثیر پایان‌نامه

- تنظیم روی جلد

▪ چگونگی تنظیم قسمت‌های مختلف پایان‌نامه

- نگارش چکیده

▪ متن اصلی پایان‌نامه

- فصل اول: مقدمه و اهداف

- فصل دوم: بررسی متون

- فصل سوم: مواد و روش

- فصل چهارم: یافته‌ها (نحوه ترسیم جداول و نمودارها)

- فصل پنجم: بحث و نتیجه‌گیری

- پیشنهادات

- فهرست منابع

ب- سرفصل درس عملی (۱۷ ساعت):

- آموزش نرم‌افزار اندنوت Endnote

- آموزش نرم‌افزار Mendeley

- تهیه مستقل یک پروپوزال طرح پژوهشی بر پایه مراحل آموزش‌های کسب شده توسط هر دانشجو در زمینه بهداشت محیط

- تهیه یک مقاله مروری در زمینه بهداشت محیط

*منابع:

1. Environmental Research, John Oville, New York Publication, 2001.
2. Manly, F. J. (1992) The Design and Analysis of Research Studies. Cambridge University Press. London.

۳. رفعتی حسن (۱۳۸۳)، روش تحقیق و قضاوت آماری، انتشارات دریا.

۴. مهدی آقایی ژیلا، خاتمی سیده‌ادی (۱۳۸۲)، آزمونهای آمار در علوم زیست محیطی، سازمان حفاظت محیط زیست.

۵. گروه مولفین سازمان جهانی بهداشت ترجمه بلاغی مصباح الدین و همکاران (۱۳۶۹)، تحقیق در سیستمهای بهداشتی شیوه تهیه طرحهای تحقیقاتی برای حل معضلات بهداشتی درمانی، وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی معاونت پژوهشی، تهران.
۶. ملک فضل‌ی حسین ، مجد زاده سید رضا ، فتوحی اکبر ، سامان توکلی (۱۳۸۳)، روش شناسی پژوهشهای کاربردی در علوم پزشکی، اداره انتشارات و چاپ دانشگاه علوم پزشکی تهران، معاونت پژوهشی.
۷. دفتر اروپایی سازمان جهانی بهداشت- مترجمین: پور اسلامی محمد، پارسی نیا سعید ، رفیعی شهرام، یار سمیر (۱۳۸۰)، تحقیق در ارتقای سلامت، انتشارات دفتر ارتباطات و آموزش بهداشت معاونت سلامت، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.

* توجه: در کلیه منابع زیر آخرین چاپ مدنظر باشد.

نحوه ارزشیابی دانشجوی:

- الف- بخش نظری: (آزمون کتبی پایان نیمسال) ۳۰٪
- ب- بخش عملی: ۷۰٪

